

GENSCHEN WOORDE EN UITDRUKKIJNGE

Deel V

**kaak, kaak,
nen twiedekker!**

*Bijien oeschart...
en oetiekend deur
Eddy Levis & Gill. Van Geert*

Van dit boek van Eddy Levis en Gill. Van Geert verscheen een 2e vermeerderde druk.

Het bevat een 100-tal extra synoniemen, een 10-tal uittreksels van Gentse revues en 2 fac simili's van Gentse liedjes.

Alhoewel de oplage 500 exemplaren bedraagt is deze 2e druk bijna volledig uitverkocht.

Gelukkiglijk geen echt probleem voor de lezers van "Ghendtsche Tydinghen" die - met een beetje geduld - zullen kunnen genieten van de integrale tekst.

Tseef de kleppe

1. Klep van een klak of muts. Wordt gezegd van iemand met een grote klep.

"Kleppe, kleppe, goade gij mee?
en al die nog geen kleppe-n-ee
en goa mee mij nie mee". (oud volksliedje)

2. Een kleppe : een babbelaar, een lawaaijous.

3. Was het pseudoniem voor Michel Casteels, journalist naast Piet Korrel, Thomas Pips, Micca, Sportvliegske, enz...

De kleppekijker

1. Syn. : "nen duiker; ne luimer" : een geniepig of schijnheilig man.

Scherp, soms vals kijken. In het Middelnederlands vinden we "lûmen" wat "belagen" betekent. Vergelijk met het Noors "lyma" : boos, loerend kijken en het Oudnoors "lymskr" wat sluw en loens betekent.

2. Syn. : "nen êwen duiker" : een oud man die nog naar de vrouwen loert. "t Es ne liefhebber van de witte mutse" (: toen vrouwen nog witte kanten mutsen droegen).

Iemand die van onder de klep van zijn pet geniepig naar alles loert.

SIES : "Gé èwen duiker, hèwd i ligge, g'hèt e gerief, gij!"

("Oe èwer oe zotter", p. 13).

Diene vuile kwezel

Toegepast op een begin; afkeurende en soms smadelijke benaming voor vrouwen of meisjes die een zeer overdreven vroom leven leiden.

Is ook op mannen toepasselijk. Ook in de betekenis van sul, sukkel, lafaard. Veelal gebruikt op iemand die overal te pas en te onpas de godsdienst bijhaalt, zoals in de volgende uitdrukkingen :

"Mee stuifregen en fijne kweezels roakt men bedrogen, omdat men er zich niet veur ducht. Ne gesleepe kweezel" : een schijnheilige valse vrouw.

"t Es ne kweezel bij gebrek an ne ezel, bij gebrek an ne man die ze nie krijge kan. Er zijn veel kweezels bij gebrek an ezels" en "Ne kweezel kan mier kwoad doen mee heur tonge dan mee heur gat". Afl. : kweezelderije. Samenst. : kweezelkonte, kweezelschole (katholieke school).

Fonske den pirdentand

Syn. : "de pirdemuile".

Gezegd van iemand met grote tanden.

Fonske : verkleinwoord van Alfons.

Den azijnzieker

Voor verklaring : zie tekst bij plaat 3.

De hier afgebeelde man heeft ook een "kletshuufd, ne kletskop, ne kletsekop" of "ne koalkop". "Zijn huufd groeit deur zijn haar" zegt men.

De kloefneuze

Syn. : "Nen blusscher; nen domper; ne neuze van een elle lank; hij hee achter de deure gestaan als de neuzen uitgedeeld zijn; ne petaoterneuze; es dat ne patat (petaoter); es da nen djoefel; ne neuze gelijk ne kloef; ne neuze gelijk ne kissendomper" (: kaarsensnuiten).

Over grote neuzen zei men verder nog : "Hij hee zijne neuze nie thuis geloate; hij es 't er bij geweest; hij es niet te loate gekome oas ze de neuze uitgedeeld hèn; dat hij van gèwd (goud) woare hij zoe hem in den berg kunnen stellen". Hier wordt de berg van barmhartigheid bedoeld : hij zou er nog een goede stuiver kunnen van maken.

"Zijne neuze ziede van verre; oas zijne neuze in huis es, zijn zijn biene nog op stroat".

é.seeff de kleppe

Diene vuile kweezel.

Fonske den pirdentand

den azijnzieker

de kloefeneuze

de miure leppe

de pennelekker

de pokremuile

de lochte sigare

de pikkel

de zatte fakteur

de klakke

De muureleppe

Syn. : "Een tuitmuile".

"ne muur" is een moor of neger en een "leppe" is een lip.

Toegepast op iemand met zeer dikke lippen; negerlippen.

De pennelekker

Spotnaam voor een bediende of ambtenaar.

Wanneer men vroeger een nieuwe stalen pen op zijn pennestok stak, likte men er even aan vooraleer ze in de inkt te dopen; zo bleef die beter aan de nieuwe pen kleven.

De pokkemuile

Syn. : "Een wafelmuile, de sponse" (een gezicht met putjes).

Vaak als bijnaam gegeven aan iemand met een pokdalig gezicht. Een "pokkemuilke" was dan weer iets heel anders. Het betrof een gebakje gemaakt van bloem, water, stroop of bruine suiker en een weinig gebroken amandelen. "Veur de goekuup" werden de amandelen wel eens vervangen door hazelnoten.

De lochte sigare

Iemand zonder veel diepgang die lichtzinnig spreekt of handelt.

Syn. : "'t Er zit nie veel in...".

De pikkel

Syn. "de krukke" : iemand die met een kruk gaat. "De manke (puut)".

Over lange magere benen zegt men soms dat het "pikkelbiene" zijn.

Als hij "mee zijn pikkels omgevallen es", dan ligt hij er.

"Ge moe diene manke ne kier zien pikkele" : zegt men van iemand die zich hinkend voortbeweegt.

De zatte facteur

Scheldwoord. Wordt gezegd van iemand die graag een glaasje lust. Vroeger was het de gewoonte dat de drager van een brief door de bestemming gelaafd en zelfs gespijst werd. Vooral bij een goede boodschap was men gul met wijn en sterke drank. Het geven van een "dreupelke" aan de "facteur" of postbode bleef nog lang ingeburgerd, vooral 's winters en als er pensioen was, gebeurde dit vaak.

De klakke

Syn. : "pinne, stokagent, klakagent", omdat de agenten ofwel zo genoemd werden naar de pin op hun helm, hun knuppel of "matrak" en in het laatste geval omdat de helm bij de agenten vervangen werd door een pet of klak. Spottend noemde men een politieman wel eens "Agent 17"... Vroeger droegen de

agenten nl. een nr. op de kraag. Het dragen van nummers werd afgeschaft op 25 januari 1971 bij de Gentse politie.

Nog een andere "bijlap" voor de agenten was "de bloendekappers mee hulder bloendekappersmes", naar het feit dat zij een sabel droegen, om "bloende" of saucisson de Boulogne te kappen, zeiden de Gentenaars. Ook "gardeviel" (<Fr. : garde-ville) is een synoniem. Dit kennen we nog uit het liedje : "Luupe, luupe, luupe, de gardeviel es doar, de goardeviel es doar, de gardeviel es doar" (bis).

SIES

I.

Die liefde waar hij hier over zaagt
hoe durft hij daaraan probeere,
peist niet dat hij iets in 't herte draagt
alzo n en oude peere.

Dat kluiten liefde waar, 'k zei ja,
want daarin est'ne felle,
al heeft hij alle dage scha, toch zit z'hij maar te telle,
en veur wa geld eiwel merci,
zie ik die minne daarvoor nie.

Refrein

Ge moet U goed bepeize,
wilt ge niet zitte in de pijn,
mee zoo n en oude grijze,
't zou persies uw vader zijn.
En hij zou zitte zage, hertefritte es zijn doel,
'k zou u ferm beklage, mee zoo een pokkesmoel

In de revue "Het weewtje van de Muide" (p. 2) heeft men het ook over een "pokkesmoel."